

Voto

Veto neemt het doorgaans op voor minderheden. Meisjes, migranten, rechtstudenten, homo's en lesbiennes - we houden van hen allen. Ook van gehandikapt: blinden, doofstommen, rolstoelverplaatsters, krukkenlopers, de laatste Leuvense leproos, allemaal krijgen ze een welgemeend kloppje op de schouder. De blinden moeten dan raden van wie dat kloppje was, op pagina 6.

Ook gehandikapt willen vandaag voor hun rechten opkomen. Niet doen! Ooit al Masschelein gehoord op de RvS? Voor doven gaat het nog niet, ja, maar alle andere MS-patiënten weten niet waaraan ze beginnen. Hoewel, het zou nog leuk kunnen worden: De Zevende Dag met Tony Vandenbosch, een student, Coens en Dillemans, allen in rolstoel met motor. En maar gas geven, op p. 3.

Nonedzju! Willen wij nog eens aandacht besteden aan dans, en protesteren de gehandikapt toch zeker niet. De blinden vonden het te visueel, de rolstoelers niet geschikt - zelfs ongezonder - (om over de MS-patiënten nog maar te zwijgen), de doven zagen de combinatie met muziek niet zitten. Unaniem stelden ze als alternatief voor onze pagina 5 hun cursus body-building voor.

Neen, als wij voor één soort gehandikapt opkomen, dan is het de burgerlijk ingenieur. Trap weg de lamme, kijk niet naar de blinde, zwijg tegen de dove, maar omhels de burgie. Die turen dagen naar hun computer-schermpje, spelen in het beste geval 'dirty games', maar slaan tilt als ze een vrouw zien. Omhels dus teder een ingenieur, de ge-computer-kapte bij uitstek, op p. 4.

STUDENTENWEEKBLAD VAN DE LEUVENSE OVERKOEPELENDE KRINGORGANISATIE - JAARGANG 17, 1990-1991, NUMMER 6, MAANDAG 29 OKTOBER 1990

Ghanese vluchtelingen in Leuven

Wapenstok tegen schoolkinderen

In Leuven is beroering ontstaan rond de uitwijzing van Afrikaanse vluchtelingen. De Ghanese Janet Sakyi was in 1986, samen met haar man en zoonje Kwasi de ellende in Ghana ontvlucht om hier een menswaardig bestaan op te bouwen. Ghana kent namelijk geen erg stabiel regime, en nu kampt het land met een zware schuldenlast na de ineensstorting van de kakaoprijzen. Welke ook de politieke mechanismen zijn die het land in zo'n economisch moeras hebben gesleurd, in het Westen krijgen vluchtelingen zoals Janet doorgaans geen statuut van politiek vluchteling. Men noemt hen *ekonomische* vluchtelingen. Ze leven noodgedwongen in de illegaliteit en kunnen zonder meer op het vliegtuig gezet worden. Enige menselijkheid is daarbij vaak ver te zoeken. Dat blijkt nog maar eens uit de gebeurtenissen van de afgelopen week.

Toen de familie Sakyi vier jaar geleden aankwam, werd het statuut van politiek vluchteling aangevraagd. Niet alleen waren de Sakyi de economische miserie ontvlucht, bovendien was Janet ziek. Hier ontdekte men dat ze lijdt aan sikkelcelanemie, wat in Ghana nooit correct gediagnosticeerd had. De voorzoningen om haar ter plaatse te verzorgen zijn ontoereikend. Janet had en heeft gespecialiseerde gezondheidszorg nodig.

Uitdaging

Maar ook hier ging het de familie Sakyi niet voor de wind. In 1987 werden ze uitgewezen. De Sakyi gingen in beroep en er begon een lijdensweg van leven in de anonimiteit. Het kwam tot

een breuk in het gezin Sakyi: de vader keerde naar Afrika terug. Janet bleef alleen met de toen zesjarige Kwasi. Al snel stapelden de financiële problemen zich op: Kwasi leed door een te eenzijdige voeding aan ondervoeding, het kind kon niet naar school, en moeder en kind leefden in voortdurende angst voor politiekontrole.

Die situatie was niet langer houdbaar. Janet moest op zoek naar een opvanggezin voor haar kind. Sinds Pasen 1988 verbleef Kwasi bij de familie Vanderleyden. De bedoeling was Kwasi tijdelijk op te vangen, in afwachting van een betere materiële situatie voor Janet. Ondertussen ging Kwasi met de kinderen van de familie Vanderleyden mee naar de Stedelijke Kleuter- en Lager Onderwijsschool in Heverlee, later naar het Stedelijk Bijzonder Lager Onderwijs.

Bij zijn terugkeer in België hertrouwde Kwasi's vader met een Belgische. Over het hoederrecht over het kind is echter nooit een uitspraak gedaan. Het reintegratieproces van Kwasi in zijn eigen gezin verliep door die scheiding natuurlijk trager, maar sinds vorig jaar verbleef Kwasi terug vaker en langer bij Janet. Janet had ondertussen immers een ruimere kamer gevonden, en ze had meer zekerheid over haar gezondheids-toestand. Toen in 1988 het laatste beroep van Janet was afgewezen, liet men haar dan ook eerst ongemoeid dankzij een verzoekschrift dat verwees naar haar medische toestand.

Matrak

Janet werd op 24 september 1990 dan toch gearresteerd bij een paspoortcontrole op het Perron van het Antwerpse Centraal Station. Sindsdien verbleef ze - tot haar repatriëring vorige dinsdag - in de gevangenis van Vorst.

Vanaf dat moment zijn Rijkswacht en BOB op zoek naar Kwasi. Het uitwijzingsbevel is immers opgesteld voor Janet én Kwasi. Toch besloot de familie Vanderleyden, die de zaak op zich genomen heeft, eerst niet te veel ruchtbaarheid aan de zaak te geven. Volgens de advokate van de Sakyi zou het met de uitwijzing van Kwasi niet zo'n maaret lopen, aangezien de vader van het kind legaal in België verblijft. Op 9 oktober kreeg men ten huize Vanderleyden echter telefoon van het Ministerie van Justitie. Men beweerde daar niet te weten dat Kwasi's vader legaal in het land is, en men zou het kind komen oppikken om het op 23 oktober te

Ontwerp Universitaire expansie

Als partijvoorzitters onderwijsexperts spelen

Er leeft weer wat in het Vlaamse universitaire wereldje. Een nieuw decreet waarin de contouren van het universitaire onderwijs nu eens voorgoed afgelind zullen worden, is in voorbereiding. Een delicate kwestie in heel het dossier is ongetwijfeld de problematiek van de universitaire expansie. Iedereen in het onderwijswereldje was benieuwd of men dat probleem in het decreet zou durven opnemen, maar Daniël durfde, en hoe.

Om deze netelige kwestie definitief te regelen heeft Coens in het verleden een beroep gedaan op de Vliër (Vlaamse Interuniversitaire Raad), een orgaan waarin alle Vlaamse rektoren zetelen. Omdat het Vliër-advies inzake universitaire expansie hem niet voldeed (niet concreet genoeg), besloot Coens dan maar om de raad van 'echte' onderwijs-specialisten in te roepen: de voorzitters van de meerderheidspartijen vergezeld van enkele poulauns uit de regio's waar zich, toevallig of niet, kleine kampussen bevinden.

Dommer

En jawel hoor, dat selekte komitee bedacht een (politiek) aanvaardbare oplossing voor het probleem. In Limburg wordt de EHL (Ekonomeische Hogeschool Limburg) geïntegreerd in het L.U.C. (Limburgs Universitair Centrum). Kortrijk krijgt er kandidaturen ekonomie bij onder auspiciën van de Ufsia (Universitaire fakulteten Sint Ignatius Antwerpen) maar moet wel haar kandidaturen Klassieke filologie opengeven. In Antwerpen mag het RUCA (Rijksuniversitair Centrum Antwerpen) kandidaturen in de landbouwweten-

schappen inrichten en krijgt datzelfde RUCA 57 miljoen subsidies ekstra per jaar om de tenminste de bodem van de schuldenput terug zichtbaar te maken. Formeel wordt de U.A. (Universiteit Antwerpen) een feit, wat wil zeggen dat er officieel maar één universiteit meer is in Antwerpen. In alle universiteiten wordt de richting informatika tenslotte subsidieerbaar.

Pannekoeken

Ondanks het feit dat de Vlaamse meerderheidspartijen het eens zijn met de expansieplannen zoals die nu ter tafel liggen, zijn daarbij toch wel enkele bedenkingen te maken. Een argument dat steeds weer aangehaald wordt om regionale kampussen te verdedigen komt erop neer dat het onderwijs in kleine kampussen beter is omdat daar aan kleine groepen gedoeceerd wordt. Bovendien zijn de kontakten tussen de studenten onderling en tussen student en prof daar veel beter wat bijdraagt tot een aangenamer klimaat om te studeren.

Vraag is natuurlijk of die faciliteiten per definitie enkel aan kleine kampussen mogelijk zijn. Het lijkt immers best mogelijk om met minder investeringen de bestaande grote uniëfs fundamenteel uit te bouwen en zo de voordelen van kleinschalig onderwijs ook daar te realiseren. Een fundamentele uitbouw betekent dan onder andere meer akademisch en wetenschappelijk personeel aannemen zodat de mogelijkheid bestaat om aan kleinere groepen les te geven. Dat kan bijvoorbeeld via het principe van ontdundeling, dat inhoudt dat sommige lesonderdelen meerdere malen aan verschillende groepen van studenten gedoeceerd worden. Ook op het vlak van de infrastructuur moeten dan de nodige inspanningen gedaan worden: het is duidelijk dat de Aula Maxima slechts

een druppel op een hete plaat is (al zal je Supercity waarschijnlijk niet horen klagen).

Het voordeel van deze oplossing is dat ze waarschijnlijk aanzienlijk minder kost dan het oprichten van nieuwe fakulteiten en dat de financiële middelen en het wetenschappelijk onderzoek meer geconcentreerd blijven, wat op zijn beurt een efficiëntere aanwending van de middelen mogelijk maakt.

Het belangrijkste argument bij de oprichting van de regionale kampussen was echter de democratisering van het onderwijs. Men stelde (en stelt nog steeds) vast dat de participatie van lagere sociale klassen aan het universitaire onderwijs, zeker in bepaalde streken, zeer laag was. Men dacht dat een universiteit in de buurt de financiële en socio-kulturele drempels voldoende zou verlagen om ook jongeren van minder bevoegde ouders te laten studeren. In deze kontekst is het dan ook op z'n zachst uitgedrukt, bevremdend te noemen dat aan de beslissing van vorige maandag geen onderzoek voorafging naar het democratiserende effect van regionale kampussen. Een reden daarvoor is misschien dat meer en meer mensen ondertussen twijfelen aan het democratiserende effect van kleine kampussen en men kan zich dus terecht vragen stellen bij dit politiek akkoord, vooral als men weet dat er bijvoorbeeld absoluut geen onderwijskundig noch enig wetenschappelijk belang verbonden is aan de oprichting van een bijkomende fakulteit Landbouwwetenschappen in Antwerpen.

Vorig jaar al stelde Kringraad in haar standpunt met betrekking tot universitaire expansie dat men eerst moet onderzoeken of de regionale kampussen in voldoende mate bijdragen tot de democratisering van het onderwijs vóór men overgaat tot een verdere uitbouw

24 UREN

1) Apolloon	975
2) Sint-Barbara	969
3) VTK	901
4) Thomas Morus	889
5) Ekonomika	872
6) LBK	857
7) Industria	854
8) Pauskollage	847
9) VRG	842
10) Lerkeveld	824
11) Politia	815
12) Wina/Chemica/Merkator	805
13) Medika	805
14) LUK/Plus X	796
15) HHH	788
16) Ziekenhuiswetenschappen	782
17) Diana/Carmillo Torres	781
18) Salvatoreianen	776
19) Fama	774
20) Justus Lipsius	769
21) Europakking	766
22) Histro	766
23) Terbank	764
24) H. Geest	759
25) Cité	756
26) Psycho/Pedagogie	750
27) Germania/Ecos	748
28) Archis	745
29) UP	743
30) Katechetika	701
31) Klio/Mecenas	687
32) Bios	673
33) Lermensituatut/Logop.	673
34) Apollonia	666
35) Afsen Zonder Grenzen	586

MEER NIEUWS OP PAGINA 2

LEZERS BRIEVEN

Alle lezersreacties kunnen bezorgd worden op het redaktiesekretariaat in de 's Meiersstraat 5, 3000 Leuven.

De brieven moeten betrekking hebben op in Veto behandelde onderwerpen of op Leuvense (studenten)aktualiteit. Anonieme brieven komen nooit in aanmerking: de schrijver moet steeds naam, studiejaar en adres bekendmaken. Slechts uitzonderlijk, en na uitdrukkelijk en gemotiveerd verzoek, kunnen ze weggelaten worden in Veto.

Brieven die langer zijn dan 35 regels van 68 aanslagen (spaties inbegrepen; dit komt overeen met ±1,5 getikte blz. met dubbele interlinie) worden in principe ingekort. De redactie behoudt zich het recht voor brieven niet te plaatsen.

Doceren

Hoe scherper de pen, hoe precieser de informatie. Ik heb de indruk dat het artikel over "Grondige vakken" in Veto nr. 5, het met het tweede zinsdeel moeilijker heeft dan met het eerste.

Het ambt van advocaat-generaal bij het Hof van de EG is niet een opdracht die prof. Van Gerven "kennelijk belet zijn leeropdracht nog waar te nemen". Het faculteitsbureau heeft er mee ingestemd dat het keuzevak van prof. Van Gerven niet wordt gegeven omdat deze buitengewone hoogleraar - wiens hoofdactiviteit per definitie buiten de universiteit ligt - voor het lopende academiejaar werd aangesteld als titularis van de binnenlandse Franqui-leerstoel aan de ULB Dit is iets anders dan een "leeropdracht niet naar behoren waarnemen, omwille van extra-akademische snabbels". Voor een dergelijke kwalificatie van het optreden van prof. Van Gerven heb ik geen woorden.

Het profiel en de vereisten van het vak van prof. Van Houtte "Grondige studie v/h int. privaatrecht" zijn reeds door hem beschreven in de Studiegids (p.II.39). Er is nooit sprake van geweest dit vak af te voeren en de studenten schrijven er ook effectief voor in. Niet vermeld in het artikel, wel bedoeld is het vak "Grondige studie van het volkenrecht". Na de overgang van prof. Van Houtte van Volkenrecht naar IPR was er onduidelijkheid of dit vak dat - anders dan de overige leeropdrachten in het vakgebied Volkenrecht - niet overgenomen wordt door prof. Suy, dit jaar nog wel op het programma stond. Het komt

niet voor in de collegeroosters en zal normaal dit jaar formeel worden afschaffen. Prof. Van Houtte heeft van bij de aanvang aanvaard om ook dit jaar studenten te begeleiden voor dit vak.

De inkt waarin uw medewerker zijn pen doopt, die kiest hij zelf. Daar kan elke lezer zijn mening over vormen. Ik dacht dat bovenstaande preciseringen kunnen bijdragen tot een goed oordeel, waar uw lezers en de genoemde professoren recht op hebben.

R. Verstege
Decaan Faculteit Rechtsgeleerdheid

n.v.d.r.: Wij staan er inderdaad op de inkt waarin we onze pen dopen zelf te kiezen. De betreffende passage was dan ook niet onze kwalificatie van het optreden van prof. Van Gerven. Het artikel stelde duidelijk dat het om een argument van de studentenfractie op fakulteitsraad ging. Daarbij werd door de studenten niet prof. Van Gerven in het bijzonder geïdentificeerd, maar een toestand in het algemeen aangeklaagd. Prof. Van Gerven heeft gevraagd om van zijn leeropdracht ontheven te worden, de fakulteitsraad heeft het vak afschaffen. Het is die houding die de studenten verontrust.

Wat niet wegneemt dat onze informatie omtrent de bezigheden van prof. Van Gerven niet klopte of onvolledig was. We vergisten ons ook van vak in het geval van prof. Van Houtte. Sia ons toe te vermelden dat alle informatie afkomstig was van studentenvertegenwoordigers. U zal toegeven dat de verwarring onder uw studenten groot is.

Ekspansie

← vervolg van p.1

ervan. In dat onderzoek moet men onder andere een kosten-batenanalyse openen waarin men de kostprijs van bijkomende faculteiten afweegt tegen een herverdeling van de beurzen gekoppeld aan een uitbreiding van de bestaande faculteiten. In die studie moet ook onderzoek worden of er een verschil is wat betreft de sociale stratificatie van de studentenpopulatie op grote en kleine kampussen.

Achteraf moet men dan uiteraard de politieke moed hebben om over de muren van de verzuiling heen de logische besluiten uit een dergelijk onderzoek te trekken: als regionale kampussen de democratisering niet ten goede komen, is het onverantwoord om het weinige geld dat er nog is voor het universitaire onderwijs verder te versnipperen door kleine kampussen uit te breiden. Indien het tegendeel bewezen wordt, is een verdere uitbouw van de kleine kampussen natuurlijk best te verantwoorden. Het probleem daarbij is wel dat zelfs het wetenschappelijk onderwijs in Vlaanderen geregeld wordt langs de wet van zuil en regio waarbij er dikwijls nauwelijks sprake kan zijn van een rationeel en weloverwogen onderwijsbeleid.

Een prachtig staaltje van Vlaamse onderwijspolitiek is bijvoorbeeld de idee om Ufsia de afdeling economie te laten organiseren in KULAK (notabene de KU Leuven afdeling Kortrijk). De officiële reden daarvoor is dat er nu al een groot aantal Westvlamingen in de Ufsia economie studeert. Héél misschien heeft die regeling ook wel iets te maken met het feit dat elke instelling per ingeschreven economiestudent een aanzienlijke toelage krijgt die de U.A. best kan gebruiken. Die hypothese kan alleen maar kracht bijgezet worden door het grote aantal Westvlaamse economiestudenten in ... Leuven.

Off Side

En met dat onderwijsbeleid gaat het op nog andere vlakken goed fout. In de voorbereiding van het nieuwe universitaire dekret heeft men de representatieve studentenorganisaties systematisch alle informatie geweigerd. Toch een eigenaardige gang van zaken als de grootste belangengroep in het onderwijs niet eens betrokken wordt in het hele overleg. Men schijnt in Vlaanderen nog steeds niet te beseffen dat studenten vanuit hun specifieke positie een waardevolle bijdrage kunnen leveren tot het optimaliseren van het universitaire onderwijs. Een andere verklaring voor die politiek is natuurlijk de mogelijkheid om via een volgendes feitenpolitiek de onwetende massa buiten spel te zetten. Aan u het oordeel.

Peter Vanduffel

(Foto Leen Van Lindt)

24 uur editie 1990

Vergeet Barbara

De jongste editie van de 24 uur kan zeker geslaagd genoemd worden. Het was wat koud 's nachts, maar voor de rest heeft het weer geen stokken in de wielen gestoken. Dat heeft uiteraard zijn sporen nagelaten op het sportieve vlak. Er sneuvelde twee rekords, en een nieuwe ploeg, St. Barbara - een uit de hand gelopen gras van twee ingenieurstudenten - liep zich aardig in de kijker. Daarmee werd niet alleen een einde gemaakt aan de VTK-hegemonie, maar ook de sportkotters van Apollon moesten alle zeilen bijzetten om de eerste plaats te veroveren. Ook op het niet-sportieve vlak viel heel wat plezier te beleven. Ambiance over de hele lijn dus.

Naar jaarlijkse traditie lokte dit evenement heel wat volk. Vooral op dinsdagavond leek het wel alsof op het parkoers en tussen de standjes een hele donderdagavondmeute rechtstreeks van de Oude Markt was gedropt. Genoeg werk dus voor de bewakingsdienst van Sportraad om alles in goede banen te leiden. Alhoewel het overdag warm was voor oktober, zorgde de open hemel 's nachts wel voor een goede afkoeling. De koude nacht gaf dan ook veel kringen niet alleen een tekort aan lopers maar vooral aan warme wijn en andere opwarmende attributen.

Het mocht ook dit jaar niet aan 'populaire' niet-studenten ontbreken. Jean-Marie Pfaff, Willy Kuijpers en enkele profen liepen hun populariteitsronde, maar werden vrij vlug van het 507 meter lange parkoers gehaald om de 'serieuze' ploegen hun ding te laten doen. En dat het serieus werd, bleek achteraf uit de verpulpering van de 2 jaar oude rekords: het totaal aantal ronden en het maximaal aantal ronden per uur. De Apollonen liepen zomaar even 975 rondjes bijeen. Dat is 34 meer dan het rekord van het vroegere A-team van VTK.

Stunt

Toch heeft het er zeer lang naar uitgezien dat niet Apollon maar een andere - een voor de meeste kijklustigen onbekende - ploeg de 24-uren zou winnen. Geen daad van protest tegen de zogezegde aftakeling van het 'ludieke' element in de 24-uren zoals verscheidene insiders meenden te weten, maar een doodgewone studententent promotie van de pas opgerichte studentenclub Moeder Barbara. Dirk en Nicolas, twee ingenieurs bouwkunde, kwamen op het idee om zelf een ploeg op te richten bestaande uit mensen uit hun vriendenkring - veel ingenieurs - en met mensen die ze aanspreken op het Sportkot. Vooraf namen ze hun idee niet al te serieus maar al gaandeweg tijdens de wedstrijd bleek er een realistische kans te ontstaan de twee mastodonten, VTK en Apollon, te verslaan.

Pas speelsdag tegen 17 uur slaagde het speciale kickteam van Apollon, er in de bezeten lopers van St. Barbara in te halen en zo de leiding over te nemen.

Apollon winnaar dus en niet VTK, die echter met het vrouwenuurje tussen 11 uur en middernacht duidelijk maakte niet mee te willen dingen naar de overwinning. Wat ze de sympathie van het publiek opleverde. Overigens deden de burgies rond 4 uur 's nachts een oproep aan hun lopers ter ondersteuning van St. Barbara om zo alsnog Apollon van de overwinning af te houden.

Adam

Het zal de kleine ploegen worst wezen. Zij kwamen immers gewoon voor de ambiance die er rond het plustieke voetbalplein hangt tijdens de 24 uur. Wanneer er iemand in Adams-pakje voorbij je loopt, weet je dan ook dat de nevenklassementen volop aan de gang zijn. Of wat dacht u van een loempia van de Universitaire Parochie gemaakt door echte Chinezen, het beste gerecht op de 24-uur. Ook kon er aardig genoten worden van de uitstekende muziek. Die kwam niet alleen van Studio Brussel, maar ook van enkele mini-optredens. Eerst een te brave folkact van Greetje Vos. Maar omstreeks 4 uur 's nachts was er een zeer opwarmende set, gebracht door niemand minder dan 'Les traductions du roi Boudewin'. Zij brachten geslaagde covers van bekende rocknummers in het genre van 'Hugo Matthysen en de Bomen'.

Meer naar het einde toe werd door Studio Brussel uiteindelijk dan toch onze honger naar bekende vlamingen gestild. Als u niet teveel honger had tenminste, want drie van de vijf zogezegd bekende (?) vlamingen konden zowel voor mijn buurvrouw als uw verzekeringsmakelaar doorgaan. Miel Puttemans liep er zo waar een beetje verloren bij. Na de toch wel plechtige afsluiting onder het gedreun van 'Chariots of Fire', was het tijd voor de prijsuitreiking.

Een van de vier lopers, die samen voor Artsen Zonder Grenzen de volle 24 uur hebben gelopen, bleek met zijn 200 rondjes - meer dan 100 kilometer! - het vorige rekord verbroken te hebben. Toen hij het podium opkroop moest hij geholpen worden. De opbrengst voor AZG ligt wel beduidend lager dit jaar. Maar als de doorgeestok van AZG na een amusante opbod tussen Apollon en

enkele toeschouwers voor 4000 fr. van de hand gedaan wordt, is voor de meesten hun geweten ook weer even gesust en kan het feest verder gaan. Het gros van het volk is al naar huis als Dirk Blanchart voor een stel dronken lopers van Apollon en enkele volhouders met een korte maar mooie set deze toch wel geslaagde 24-urenloop afsluit.

Huib Huyse
Nicolaas Vermandel

Kolofon

Veto
's Meiersstraat 5
3000 Leuven
(016/22.44.38)

Jaargang 17
nr. 6
'29 oktober 1990

Ver. uitg. Stef Wauters,
's Meiersstraat 5, Leuven
Hoofdredactie: Koen Hendrickx
Redaktiesekretaris: Stef Wauters
Redaktie:
Luc Janssens, Walter Pauli,
Jan Van der Linden
Doka:
Hielke Grootendorst, Rob Stevens,
Leen Van Lindt
Tekeningen: Arnulph, Nix
Lay-out en vormgeving:
Dirk Boeckx, Koen Hendrickx,
Huib Huyse, Luc Janssens,
Walter Pauli, Jan Van der Linden,
Nicolaas Vermandel, Stef Wauters
Medewerkers:
Filip De Keukeleere, Paul Demets,
Krista De Mey, Freddy De Preter,
Pieter Ghijssels, Huib Huyse,
Mieke Janssens, Hilde Lenie,
Stefan Moens, Piet Schreurs,
Peter Vanduffel, Nicolaas
Vermandel, Stef Wauters
Eindredactie:
Koen Hendrickx en Luc Janssens

Zetwerk en publiciteit
Alfaset Leuven (016/22.04.66)
Drukkerij Rotapex Brussel
Oplage 9000 eksemplaren
ISSN-nummer: 0773-5162
Abonnementen
Studenten: 250,-; niet-studenten:
300,-; steun vanaf 600,-; over te
schrijven op rek. nr.
001-0959719-77
Agenda en Ad Valvas
ten laatste vrijdag voor verschijnen
om 18.00 uur op het
redaktieadres bezorgen
Redaktievergadering
iedere vrijdagmiddag om 15.00 u

Naar het Waalse voorbeeld

Inspraak is studentenrecht

In het nieuwe "Dekreet betreffende het wetenschappelijk onderwijs en onderzoek in de Vlaamse Gemeenschap", dat door Daniël Coens wordt voorbereid, staat wampel ook een hoofdstuk specifiek over de studenten. Daarin worden een aantal 'rechten' van de student behandeld. In zijn memorie van toelichting geeft Coens aan welke rechten hij belangrijk vindt: het algemeen recht op hoger onderwijs, het recht op een fair-play behandeling gedurende het academiejaar en de examens, het recht om deel te nemen aan het bestuur van de instelling en het recht op studiefinanciering en sociale voorzieningen. Dit laatste maakt echter deel uit van een aparte wetgeving en komt bijgevolg niet ter sprake in het nieuwe dekkreet. Op het eerste zicht scoort Daniël dus goed, maar toch schuilen er een aantal gevaarlijke adders onder het gras.

Sinds het begin van vorig academiejaar werkt onderwijsminister Coens aan een herziening van de wetgeving over het universitair onderwijs. De laatste maanden krijgen die plannen en meer concrete vorm. Noch het ministerie, noch de universitaire overheden zijn echter erg scheutig met het doorspelen van precieze informatie. Langs een aantal omwegen hebben we dan toch een, op een aantal punten waarschijnlijk reeds verouderde, ontwerpversie gekregen (versie van 15 juni 1990). Hoofdstuk zes van deze versie, dat zes artikels bevat, behandelt de rechten van de student. In zijn memorie van toelichting geeft Coens nadere uitleg.

Kookschool

Alhoewel de minister in dit dekkreet groot belang hecht aan een verruiming van de autonomie van de universiteiten, is hij van oordeel dat juist op het vlak van de rechtsbescherming van de student de overheid de nodige wettelijke garanties moet bieden. Als eerste denkt hij dan aan het recht op toegang tot het universitair onderwijs. Het recht op onderwijs als sociaal grondrecht, ligt sinds de laatste grondwetsherziening formeel besloten in artikel 17, §3 van de Grondwet. Het spreekt vanzelf dat het toegangsrecht tot het hoger onderwijs alleen bestaat voor wie hiervoor intellectueel in staat is. Hieruit konkludeert

Coens dat de overheid, naast het behalen van een diploma secundair onderwijs, ook bijkomende bekwaamheidsvereisten moet kunnen stellen. In artikel 61 van het ontwerpdekkreet vermeldt hij dan ook expliciet de mogelijkheid tot het invoeren van een ingangsexamen.

Infiltreren

Groot argument hiervoor is natuurlijk het lage slaagpercentage in de eerste kandidaturen. Alhoewel het huidige systeem financieel gunstig is voor de universiteiten, heeft het onderwijskundig gezien belangrijke nadelen. Volgens de minister betekent het immers een energieverspilling voor de docenten, worden hierdoor onnodige kosten voor de gemeenschap gemaakt en leidt het tot een kwaliteitsverlies van het geleverde onderwijs. Verder wordt er gevreesd voor een toeloop van Europese studenten die in hun eigen land voor hogere studies zijn afgewezen. Steeds in dezelfde redenering moet er "dan ook ernstig gedacht worden aan een optimalisatie van de overgang van het secundair naar het hoger onderwijs via een objectief selectie- of verwijzingsysteem". Coens heeft dan ook recent een advies hieromtrent bij de Vlaamse Interuniversitaire Raad (Vlir) aangevraagd. Een numerus clausus of numerus fixus acht de minister echter uitgesloten.

De vraag kan echter gesteld worden in

welke mate een toelatingsexamen een objectief oordeel kan vellen over de slaagkansen van kandidaat eerste kaners. Zo leidt het grote nivoverschil tussen de sekundaire scholen tot een ander opleidingsnivo en bijgevolg tot ongelijke slaagkansen voor zo'n algemeen toelatingsexamen. Voor studierichtingen die een specifieke voorkennis vereisen - zoals burgerlijk ingenieur - is een dergelijk systeem nog te verantwoorden, maar voor algemenere richtingen is dit minder het geval. Bovendien wijzen de lage slaagcijfers ook op een onvoldoende studiebegeleiding en een gebrekkige onderwijsomkadering (ex cathedralessen in grote groepen) tijdens die eerste kandidatuur. Een verplichte toelatings-

inschrijving en de daaraan verbonden rechten misbruik zal maken door in ernstige mate afbreuk te doen aan de eigen aard van de instelling." Eventueel misbruik van dit uitzonderingsrecht wordt wel tegengegaan door het verplicht verhoor en de verplichte schriftelijke motivering van de weigering tot inschrijving.

Een tweede recht waaraan Coens aandacht wil besteden is het recht op een fair-play behandeling tijdens het academiejaar en de examens. Zo is er het recht om tijdig - dus vóór de aanvang van het academiejaar - te worden ingelicht over het onderwijsaanbod en de hoofdlijnen van de onderwijs- en examenregelingen. Aldus kan de aan-

de Akademische Raad. Bovendien verwacht hij dat ook in alle andere organen die omtrent studenten beslissingen nemen (fakulteitsraden, departementsraden) studentenvertegenwoordigers worden opgenomen. Voor de autonome openbare (LUC, UIA) en de vrije instellingen (KUL, VUB, Ufsal en Ufsia) geeft hij echter de volledige autonomie aan die instellingen zelf. Dat is nogal zwak, want andere rechten zoals het recht op tijdige informatie over onderwijs- en examenregelingen, durft Coens wel in algemene termen in een artikel opnemen. Op eenzelfde manier zou ook het recht op medebeheer en inspraak in de instellingen in algemene termen kunnen opgenomen worden, terwijl men de specifieke regeling aan de autonomie van de instellingen overlaat.

Fair-play

Ook op een ander vlak ziet de minister dit recht op inspraak te minimalistisch. In zijn memorie van toelichting bij het dekkreet op de rijksuniversiteiten beweert hij dat hij wenst dat de studenten "hun bekommernissen inzake goede onderwijs- en onderzoeksvoorzieningen kunnen vertolken", maar hij limiteert dit recht wel tot de instellingen zelf. Dat getuigt van een enge visie: als er een studentenrecht op inspraak in universitaire aangelegenheden bestaat, dan kan en mag dit niet beperkt worden tot de eigen universiteit. Het is immers duidelijk dat het onderwijs of de hele werking van een universiteit niet alleen door die universiteit zelf bepaald wordt, maar ook door de (wetgevende) initiatieven die door de Vlaamse Eksekutieve genomen worden. Dit dekkreet is daarvan wel het beste bewijs. Er bestaan momenteel echter geen structurele garanties voor uitoefening van dit studentenrecht op Vlaams nivo. Integendeel, de enige studentenspraak die er bestond (in de Hoge Raad van Studietoelagen), is enkele maanden geleden door Coens afgeschaft.

De studentenorganisaties pikken dit niet langer. Volgens hen ligt de oplossing in een wijziging van de samenstelling van de Vlir (Vlaamse Interuniversitaire Raad, de vergadering van rektoren), waardoor ook studentenvertegenwoordigers kunnen opgenomen worden. Op die manier zijn ook de studenten betrokken bij het opstellen van adviezen door de Vlir aan de minister. Dit is geen vreemde of onrechtmatige eis: de Waalse tegenhaer van de Vlir, de CIUF, telt onder haar leden wel studentenvertegenwoordigers.

Piet Schreurs

proef waaraan bindende konklusies worden verbonden is dan ook uit den boze.

Artikel 58 van het ontwerpdekkreet handelt over het recht van de student om zich in te schrijven in de universiteit en de fakulteit waar hij dit wenst. In tegenstelling tot vroegere bepalingen wordt dit nu als een positief recht voor de student geformuleerd: "Iedere student kiest vrij de universitaire instelling waar hij zich wenst in te schrijven." Wel wordt de reeds geldende mogelijkheid overgenomen om niet-financierbare studenten (zoals trissers) te weigeren. Daarenboven krijgen de vrije universiteiten de mogelijkheid om maatregelen te treffen tegen studenten indien "gegronde vrees bestaat dat de betrokkene van de

staande student zich een goed oordeel vormen over de inhoud en de organisatie van het onderwijs en de examens (artikel 56 en 57). Andere rechten, zoals het recht om over behoorlijk kursusmateriaal te beschikken of het gebruiksrecht van de voorzieningen, wenst de minister aan de pedagogische en juridische vrijheid van de instellingen zelf over te laten.

Tenslotte vindt Coens het vanzelfsprekend dat ook studenten recht hebben op deelname aan het bestuur van hun instelling. Nochtans beperkt hij de wettelijke regeling hiertoe enkel tot het door de Vlaamse Gemeenschap georganiseerde onderwijs (de rijksuniversiteiten). In die instellingen maken studenten bij wet deel uit van de Raad van Beheer en

Power to the Student

Macintosh Classic

(2 Mb RAM, 1,44 Mb Disk Drive, 40 Mb Hard Disk, met toetsenbord, muis, HyperCard en RagTime 2)

56.500 BF BTW inbegrepen

(kan ook met afbetaling)

Apple Education Center Leuven

Naamsesteenweg 9

3052 Blanden

016/290.390

(Foto Hielke Grootendorst)

Vrouwen in de kringen

Meisjes blijven op hun kot

Dat men aan deze universiteit de noodzaak voelt om een denkgroep 'Vrouw en Universiteit' op te richten (zie vorige Veto), bewijst voldoende dat de vrouwenemancipatie in België nog een lange weg af te leggen heeft. Het loopt echter niet alleen mank met de doorstroming van studentinnen naar het wetenschappelijk personeel. Meisjesstudenten houden zich immers evenveel tijdens als na hun studies op de vlakte. Terwijl voor de jongens de studententijd als een periode van *volledige zelfontplooiing* gezien wordt, blijven meisjes eigenaardig genoeg op verschillende gebieden passief. Vooral in de kringwerking, bij uitstapen van de plaats om geëngageerd bezig te zijn, laat de passiviteit van de meisjes te wensen over. De kringwerking was bij haar ontstaan een mannenzaak, voor 'mannen met initiatief' een gelegenheid om contactvaardig te worden, om activiteiten te leren organiseren en coördineren. Momenteel, met evenveel vrouwelijke als mannelijke studenten, is er nog niet erg veel veranderd. De mannen coördineren en de meisjes doen het 'softe' werk.

De verdeling van de presidiumfuncties aan de meeste kringen volgt een vertrouwd patroon. De preses, zijn vice en eventueel een vertegenwoordiger voor kringraad zijn mannen. Bijgevolg zitten er ook slechts drie vrouwen op Kringraad. Ook voor Sociale Raad geldt dat er zich nog steeds erg weinig vrouwen aandienen, hoewel men er vanuit haar emancipatorische visie al aan het denken is aan een 'werkgroep vrouw en Sora'. De bedoeling zou moeten zijn om meer vrouwen warm te maken voor Sora, maar met het beperkt aantal vrouwen op de raad komt het project niet van de grond. Bij Kringraad doet zich een gelijkwaardig probleem voor. Voor de afvaardiging naar de denkgroep 'Vrouw en Universiteit' hebben ze tot nog toe niemand gevonden.

Van de andere functies zou je verwachten dat ze verdeeld worden naar gelang het aanbod: hoe meer vrouwen op de fakulteit, hoe meer functies in vrouwelijke handen vallen. Dat valt bij een aantal kringen echter zwaar tegen. Bij Ekonomika en Medika, bijvoorbeeld, werken slechts een paar vrouwen actief mee. De economen verkozen vrouwen voor het praktische werk, voor de financies en de bar, terwijl bij medika wel een aantal vrouwen meewerken, maar slechts één een verantwoordelijke functie (kultuur) heeft. Nochtans studeren bij Geneeskunde en Economie evenveel vrouwen als mannen.

Een veelgehoord klichee is dat vrouwen de zogenaamde 'softe' taken op zich

nemen, terwijl mannen instaan voor de leiding en de organisatie. Een nogal seksistische opmerking zo lijkt het, maar dan één waar toch wat waarheid in schuilt. Heel wat vrouwen komen inderdaad in een presidium terecht als verantwoordelijke voor het onthaal, het kringblad of de cursusdienst. Als het even meezit worden ze sportverantwoordelijke of cultuurraadafgevaardigde.

Het meest schrijnende voorbeeld van deze wanverhouding is wel dat van Farma. Farmacie bestaat voor driekwart uit meisjes, maar de preses en de vice-preses zijn mannelijk. De farmaceuten maken er geen zaak van dat het kader mannelijk is, er zitten toch tien meisjes in het presidium. Volgens Piet Vanmeerbeek, de preses van Farma, zijn de meisjes wel geïnteresseerd, maar hebben ze een moment nodig dat ze kunnen zeggen: "Nu stoppen we ermee; we gaan naar ons kot". Een volledig engagement is volgens veel meisjes nog steeds moeilijk te combineren met studie.

Politie-inspecteur

Daarbij komt nog dat de vrouwelijke studenten, zelfs degenen die zich engageren, volgens Vanmeerbeek zeer gehecht zijn aan hun thuis. Hij geeft het voorbeeld van een studentin die men thuis afgeraden had om een functie in het presidium uit te oefenen. De jongens vinden het meestal niet nodig om de toelating te vragen aan hun ouders. Ook in die zin blijken ze dus zelfstandiger en minder gebonden te zijn aan een aange-

leerde houding. Het voorbeeld van Mecenas, een bijna volledig vrouwelijke kring met een vrouw als preses, die een man naar Kringraad stuurt, is niet minder frappant. Voor Mecenas-preses Kristien Opstaete is het praktischer om iemand anders naar Kringraad te sturen, "omdat ze in tweede lic zit en dus aan haar tesis moet denken". Dat ze als vrouw op Kringraad wat aan de wanverhouding man-vrouw kan verhelpen, vindt ze niet relevant.

Ondanks die aanhoudende wanverhouding in de verdeling van de presidiumfuncties, is het toch wel hoopgevend dat er dit jaar reeds zes van de negentienwintig Leuvense kringen door een vrouwelijke preses geleid worden. Naast het reeds vermelde Mecenas zijn dat Politika, Historia, Leuvense Logopedische Kring (LLK), Geologische Kring en Dali (aanvullende licentie informatica). Behalve Politika bestaan die kringen voornamelijk uit vrouwen. Alleen Els Van Weert van Politika staat voor de ongewone taak als vrouw een bijna

VROUWEN, WAT TE DOEN?

De problematiek van de vrouwelijke vertegenwoordiging in de kringwerking beroert niet enkel Veto. Vorige vrijdag kwamen een aantal bewustwordingsstudentinnen samen om te praten over de ondervertegenwoordiging van vrouwen in de studentenbeweging en over de manier waarop drempels kunnen weggevoerd worden.

De bijeenkomst, die georganiseerd werd onder impuls van Kringraadster Antonique Koning, verliep vrij informeel en was bedoeld als eerste oriëntatie. Antonique stelde vast hoe weinig meisjes er in de studentenbeweging zaten en dat er in Leuven zich daar blijkbaar niemand zorgen over maakte. Vandaaruit groeide de interesse naar wat hier eigenlijk bij meisjesstudenten leeft. 'Als er niets leeft, moet je dat helpen opleven. Het is niet mogelijk dat studentinnen blijven berusten'. Dat er een denkgroep 'Vrouw en Universiteit' bestaat en dat de vrouwen nu ook bij Veto in de belangstelling staan, maakte meteen dat het juiste ogenblik gekomen was om te starten met een soort werkgroep onder studentinnen.

Er wordt ondermeer een onderzoek gepland over de participatie van meisjes in de studentenbeweging. Daartoe werd naar alle kringen een brief gestuurd met vragen over het aandeel van meisjesstudenten in de

kringwerking en de aard van de functies die zij bekleeden. In de loop van het jaar zou er een enquête worden gehouden onder studentinnen over de mogelijke oorzaken van de ondervertegenwoordiging. Het is de bedoeling dat beide onderzoeken zullen gebeuren in samenwerking met een sociologe. Het probleem is natuurlijk van financiering los te krijgen en een geschikte infrastructuur te vinden. De denkgroep 'Vrouw en Universiteit' zit momenteel in de laatste fase van haar onderzoeken en voorziet tegen december een studiedag waar de problematiek van de vrouwelijke studenten zal behandeld worden. Tegen die tijd zouden de onderzoeken en de bevindingen van de studenten moeten klaar liggen om op de studiedag naar voor te brengen. Een eigen inbreng van studentinnen in de Denkgroep Vrouw en Universiteit kan het universitair beleid naar studentinnen toe alleen maar ten goede komen.

De nieuwe werkgroep zoekt studentinnen, met een beetje kennis van zaken, die begaan zijn met deze problematiek en bereid zijn mee te zoeken naar 'konstruktieve' oplossingen naar de vrouwelijke studenten toe. De volgende bijeenkomst zal plaatsvinden op dinsdag 6 november om 16.30 u. in de bar van Ekonomika. (KDM)

volledig mannelijk presidium te coördineren. Daarbij zegt ze echter weinig tegenstand te ondervinden, "omdat Politika traditioneel niet erg hiërarchisch gestructureerd is".

Het feit dat ze zich als presis dadelijk geïnteresseerd heeft voor het initiatief van Antonique Koning (zie kader), toont wel hoe belangrijk het is om vrouwen met verantwoordelijke functies in het presidium te hebben. De studentenorganisaties kunnen immers pas meer op vrouwen afgestemd worden als er vrouwen in werkzaam zijn die iets structureel kunnen veranderen. De vrouwen hebben immers de traditie van een mannelijk studentenbeweging tegen.

Bij geschiedenis is Nathalie Homble zowat de derde vrouwelijke presis in 60 jaar. De kringactiviteiten worden zowel op mannen als op vrouwen afgestemd.

'Mannenzaken' zoals kantussen worden niet meer georganiseerd.

Het hindert mannen blijkbaar niet meer om ondergeschikt te zijn aan een vrouw. Maar spontaan worden verantwoordelijkheidsfuncties nog meer aan mannen dan aan meisjes toegeschreven. Van mensen die in de studentenbeweging zitten wordt wel eens gezegd dat ze zichzelf graag horen. Het rollenpatroon dikteert nu eenmaal dat mannen streven naar zelfbevestiging en dat vrouwen door anderen willen bevestigd worden. Meisjes zouden van aard minder gevoelig zijn van zich te manifesteren in een studentenbeweging. De traditie van het eeuwig vrouwelijk zwijgen zal er ook wel alles mee te maken hebben.

Krista De Mey
Koen Hendrickx

Komputer-netwerk aan de KUL

100 Mb/seconde

Op de Akademische Raad van september is de principiële beslissing genomen tot realisatie van een groot computernetwerk voor de KUL. De totale investeringskost wordt geschat op 90 miljoen fr. In een eerste schijf is al 15 miljoen voorzien voor het opzetten van een prototype. Dit netwerk, KULnet genoemd, moet de vele lokale computernetwerken die reeds aan onze unief bestaan, verbinden. Als geleidsmedium wordt gekozen voor glasvezel.

In een aantal fakulteiten en diensten van onze unief zijn er reeds lokale netwerken (LANs). Het doel van het KULnet is een ruggegraat aan te bieden, zodat de verschillende computersystemen, LANs, centrale computers, werkposten en de buitenwereld op een geïntegreerde wijze met elkaar worden verbonden. Zo'n netwerk-infrastructuur biedt strategische voordelen.

Aankoopbonnen

Een eerste is de stimulerende multidisciplinair onderzoek. Via het netwerk kan dure computerapparatuur gezamenlijk gebruikt worden en wordt de uitwisseling van algoritmes, oplossingen en onderzoeksgegevens tussen de

onderzoekers vereenvoudigd en aangevoerd. Ten tweede wordt de positionering van de KUL verbeterd: zowel de toegang voor derden tot onze KUL-faciliteiten, als onze toegang tot externe faciliteiten (eksterne computernetwerken zoals EARN, afstandsonderwijs) zal verbeteren. Tenslotte zal het net een efficiëntere bedrijfsvoering mogelijk maken: verbeteren van interne communicatie (bijvoorbeeld elektronische post), distributie en verwerking van informatie (bijvoorbeeld biblioteekinformatie - DOBIS/LIBIS), realisatie van schaal-effecten door standaardisatie (zoals beheer en doorspelen van software)... Deze voordelen kunnen natuurlijk slechts worden gerealiseerd naarmate de fakulteiten de nodige creativiteit aan de dag zullen leggen. De technologie is dus een noodzakelijke maar niet voldoende voorwaarde.

Bij het ontwerp van een dergelijk netwerksysteem moet gelet worden op een aantal belangrijke factoren. Zo zijn snelle antwoorttijden vereist om te vermijden dat het goedkopere netwerk een knelpunt vormt in de keten van antwoordtijden ten opzichte van de duurdere computers die op het netwerk zijn aangesloten. Vermits het netwerk letterlijk de ruggegraat in de informatie-uitwisseling wordt, moet er gekozen worden voor een ringstructuur of gemaasd netwerk, zodat één fysieke onderbreking niet volstaat om een netwerk-

segment uit te schakelen. Een netwerk wordt ook niet voor de eeuwigheid opgezet en moet bijgevolg voldoende flexibel zijn om zich aan nieuwe ontwikkelingen te kunnen aanpassen.

De computersystemen die binnen de universiteit staan opgesteld zijn erg heterogeen van aard, zowel wat betreft apparatuur (systemen van IBM, DEC, HP...) als programmatuur (UNIX, VMS, DOS...). De hoofdreden hiervoor is het streven naar aangepaste 'state-of-the-art' hard- en software in de diverse onderzoeksgroepen. Men kiest bijgevolg voor een samenwerking tussen deze systemen volgens het 'open-systeem'-model (OSI), waarbij internationaal aanvaardde protocollen gebruikt worden. De konstruktie-onafhankelijke protocolset TCP/IP kent een zeer ruime verspreiding en werd als enig valabel alternatief weerhouden.

Busdienst

Zoals reeds gezegd geeft men de voorkeur aan een verbinding van lokale netwerken - zoets wordt een internet of backbone netwerk genoemd - boven het installeren van één enkel netwerk naast de bestaande netwerken.

De ervaring leert dat het gebruik van netwerken zeer snel toeneemt en zodra netwerk-faciliteiten beschikbaar zijn. De unief beschikt over een supercomputer en transport van data van of naar deze supercomputer vereist een krachtig netwerk dat zo hoog mogelijke transmissiesnelheden toelaat. Voor een dergelijke toepassing is glasvezel de juiste keuze (bijvoorbeeld een FDDI-ring van glasvezel met lengte van 100 km en met 500 aansluitingspunten heeft een snelheid van 100 Mb/sec). Een installatie van glasvezelkabels vergt een belangrijke investering. Daarom zal men zoveel mogelijk samenwerken met andere organisaties.

Piet Schreurs

LABYRINT

Dé beste zaal voor al uw fuiven.
Zeer goede voorwaarden!
Centraal gelegen.

Vraag inlichtingen en oordeel zelf.
Tel. 016/20.76.41 of 25.55.67.

(advertentie)

VISSERSSTRAAT 2 LEUVEN
(BOVEN EAGLES)

Sherman en de zwijnen

Dichter bij de dieren

Toen de van het Kaaitheater bekende Stuart Sherman door het Nieuwpoorttheater gevraagd werd een productie op te zetten, gaf hij meteen te kennen dat hij een lokaal thema als uitgangspunt wou. Het werd Tijn Uilenspiegel, omdat Sherman geboeid raakte door de schelm die door taalspelletjes en leugens iedereen te kakken zet. 'Taal Uilenspiegel' had als bedoeling de taal zodanig te reduceren dat de mensen op dieren gaan lijken, en dat resulteerde in een vaak komische, maar te strakke en voorspelbare voorstelling.

In 1979 was Stuart Sherman op het Kaaitheaterfestival een opvallende gast. Zo portretteerde hij in minder dan één uur zeventien steden, snel opvolgende beelden die de toeschouwer met verwarring achterlieten. In 'The Erotic' werden op drie kwartier een twintigtal scènes opgezet rond een jongetje dat met zijn speelgoed uitdrukt God te willen zijn. Stuart Sherman toonde zich een meesterlijk danser op het koord tussen teater en beeldende kunst.

Sherman heeft geen schrik om de dingen te vereenvoudigen: de tekst zette hij om tot zeer eenvoudige, grafische beelden. De hele voorstelling drijft op het spiegelbeeld: twee spiegels die je bespieden en waarin af en toe dia's worden getoond, met erboven twee uilen drukken letterlijk het komposit van de naam Uilenspiegel uit. In Uilenspiegel worden de toeschouwers te kijken gezet, letterlijk en heel komisch in de beginscène: de vier acteurs spelen vier opgejaagde toeschouwers en laten horen hoe zij op de hielen gezeten worden door de tijd.

Voorspel

Na dit 'voorstukje' krijgen we een hele hoop taalkliches, repetitief en vaak surrealistisch in de spiegels van de voorstelling geplaatst. De acteurs lopen rond in pakken met zwarte en witte

ruiten en vormen elkaars komplement: de witte ruiten van het ene pak zijn bij het andere zwart en omgekeerd. De acteurs laten in hun bewegingen zien hoe de spotter en de taalvirtuoso Uilenspiegel voortdurend op elkaar inwerken. We krijgen dia's van straten te zien, en als de acteurs moe zijn worden drollen, geld en eten getoond: het reductieproces door de obsessie met taal, voedsel en uitwerpselen.

De reductie wordt nog veel sterker getoond door de twee acteurs die, in sportkledij en met varkensmaskers over de scène huppelen. Wie zo kan rondlopen heeft natuurlijk weinig last van de beschaving. Toch hoeven we die verdierlijking niet als negatief te beschouwen, want zij staat voor de bevrijding van de mens. Dat wordt duidelijk gemaakt door de ovale vorm van de spiegels die in de vorm een strop terugkeert. De personages kunnen alleen aan die strop ontkomen door dierlijke geluiden uit te stoten. Ze proberen, nu met een uilenmasker op, nog wat zinnigs te vertellen, maar alles wordt meteen ontlusterd tot loos gebabbel. De varkens snuiten uitgebreid hun neuzen, kibbelen over hun staarten en proberen hun tekst die niets meer is dan het geluid dat we bij varkens wel vaker horen.

Schema

Ook wanneer de klowns terugkeren, kunnen zij alleen nog gebries, gehinnik en gekakel produceren. Uilenspiegel kan het met de taal niet langer redden, en krijgt de strop om de nek. Taal is niets. Alles wordt verdierlijkt, en dat wordt duidelijk gemaakt door de dia's: een hoef trappelt op de plattengrond van Gent, een apepoot drukt op Europa, een hanepoot omspant het westelijk halfrond en de voet van Tijn trapt de wereld weg. Ook de voet verdwijnt uiteindelijk, en de sterrenhemel verdicht zich tot een spot-ziek 'haha'.

Bij het binnenkomen krijgt de toeschouwer een papertje met het 'schema' van de voorstelling. Daarin wordt aangegeven hoe de ene helft van de voorstelling het spiegelbeeld is van de

BELANG Stan, vier afgestudeerde acteurs van het Antwerps conservatorium, die uitgegroeid zijn tot een eigen gezelschap in de traditie van Discordia, brengen deze week vier voorstellingen van ...Van geen belang een bewerking van A woman of no importance een stuk van de legendarische, Victoriaanse schrijver Oscar Wilde. Het is een stuk bezet met gesofistikeerde koffie-drinkende roddelanties en dandies die met veel 'humor' holle praat verkopen over politiek, de 'ideale man' en het huwelijk.

Stan brengt het stuk zonder veel pretenties, want alleen de tekst is van belang. Het decor werd beperkt tot een oude gestoffeerde bank en de mannelijke acteurs zijn, net zoals de vrouwelijke, in rode jurken aangekleed, een niet onbelangrijk detail waar Oscar Wilde ongetwijfeld op zou kicken. Meer dan de tekst brengt deze korte, inspiratieloze voorstelling niet, want Stan wil, zoals ze zelf in een interview met Wim Van Gansbeke toegeven, eigenlijk alleen het publiek vertellen dat, als de tekst hadden gelezen, ze ook de voorstelling hadden gezien. De afwezigheid hebben dus eigenlijk niet helemaal ongelijk. (SM)

andere. Het maakt het kijken eenvoudiger, maar meteen ook te voorspelbaar. Sherman wil teveel plaatjes maken waarin strip-achtige beelden de acteurs op een expressivistische, weliswaar komische manier, spelvreugde laten zien. Maar als gevolg daarvan blijven ze gevangen in de tekeningen, en daardoor krijgen ze te weinig speelruimte.

Sherman vraagt veel van de toeschouwer: hij moet zijn traditionele verwachtingspatroon opbergen en zich uitleveren aan een spel waarin hij, door de spiegels, ook te lachen wordt gezet. Misschien ligt het probleem in het gebrek aan onbevangenheid van wie geregeld naar voorstellingen gaat kijken, zodat het idiogram-achtige van 'Taal Uilenspiegel' moeilijk kan beklijven. Zo wordt de voorstelling niet alleen een taalgriem voor de spiegel, maar haalt Sherman ons ook een zelfgesponnen strop om de nek.

Paul Demets

Als nieuwe student kan je 2 wegen uit...

Danceteria Belgisch Congo

Koning Albertlaan 48 Leuven

AU FIN DE SIECLE... MORE THAN ONLY DANCING

OP DONDERDAG, VRIJDAG EN ZATERDAG VANAF 22 UUR DE BETERE DANSMUZIEK...

Te reserveren voor fuiven, concerten e.d.,
telefoon 016/239005

Danceteria Belgisch Congo

ZIJ WORDEN LIVE VERWACHT!

Do 1 november **KLOOT PER W (GRATIS)**
 Vrij 9 november **WRECKLESS ERIC**
 Do 15 november **THE DAFFODILS**
 Do 22 november **KITCHEN OF INSANITY**
 Do 29 november **PITTY POLAK**
 Do 6 december **THE ROMANS**
 Vr 7 december **BEATLES NIGHT**
 Do 13 december **JACK OF HEARTS (nl)**
 Do 20 december **THE SCENE**
 Vr 28 december **STONES PARTY**
 Do 11 januari **MUDGANG & EXCESSIVE CONCERTS** 23 UUR

AU FIN DE SIECLE... MORE THAN ONLY DANCING

Kollokwium Vereniging Danshistorici

De wereld een dansfeest

Volgend weekend organiseert de Europese Vereniging van Danshistorici (EVDH) in het Erasmushuis en in het Stuc een kollokwium rond het thema 'Man en vrouw in de dans'. Een bont en internationaal gezelschap van musikologen, sociologen, historici, filosofen en kenners uit de praktijk zal zich twee dagen lang buigen over oude dansvormen vanaf de vijftiende tot de twintigste eeuw. Het geheel wordt opgeleurd met video-voorstellingen, een film en drie unieke 'dansrekonstrukties'. Op het einde is er nog een ronde-tafelgesprek over de historische waarde van dergelijke rekonstrukties. De toegang tot dit uitzonderlijke symposium is bovendien volledig gratis.

De Europese Vereniging voor Danshistorici is vorig jaar ontstaan uit de samenwerking van een vijftal studenten die aan de Sorbonne les volgden aan de dansafdeling. Uit onvrede met de droge en saaie theorie en uit drang naar een meer creatieve en levende vorm van geschiedenisbeoefening stichtten de studenten een eigen vereniging voor danshistorici. De vereniging bestaat op dit ogenblik uit een zestigtal Europese leden uit diverse wetenschappelijke disciplines. Ze leggen zich toe op alle mogelijke aspecten en verschijningsvormen van dans over de gehele wereld.

Het eerste kollokwium vond vorig jaar in Parijs plaats en stond in teken van de revolutie(s) in de dansgeschiedenis. Dit jaar werd aan de lektoren gevraagd om hun lezingen toe te spitsen op de manier waarop man en vrouw dansend

met elkaar zijn omgegaan doorheen de geschiedenis. Zo is er zaterdagvoormiddag een trits lezingen over de specifieke rollen die man en vrouw in de Italiaanse dans van de 15de en 16de eeuw toebedeeld kregen. Zondagvoormiddag zijn er twee lezingen over de Indische dans.

Bedrijfsleven

Erg uniek zijn de dansrekonstrukties die 's avonds in het Stuc worden veroord. Ze zijn alle gebaseerd op authentiek, historisch bronnenmateriaal: prozageschriften, oude choreografische aantekeningen... Zo brengt een Engels koppel een rekonstruktie van Spaanse dansen uit de 17de eeuw. De Belgische indolôge Roels heeft een oud Indisch ballet, dat

zeer populair was in de jaren dertig, opnieuw gereconstrueerd. En tenslotte is er de Brugse groep 'Ostinato' die experimenteert met vroeg-Renaissancistische dansfiguren. De vraag die op het eind van het kollokwium in een ronde-tafelgesprek gesteld zal worden is welke de waarde is van dergelijke dansrekonstrukties. Zijn het perfecte, nauwkeurige imitaties of nieuwe en controverstele kreasies? En als het niet de bedoeling is om eigen, experimentele kreasies te brengen, welke is dan hun historische waarde?

Strijkijzer

Aandacht gaat ook uit naar het probleem van de noteerbaarheid van dansvoorstellingen en -choreografieën zoals zich dat in het 'pre-video-tijdperk' stelde. Zondagmiddag is er een korte documentaire over drie verschillende Franse dansschrijvers uit de 16de eeuw.

De bedoeling van de Europese Vereniging voor Danshistorici is om op een wetenschappelijke en creatieve manier een nog vrijwel onontgonnen onderzoeksgebied in kaart te brengen en open te trekken naar een breed publiek. En voor wat dat laatste betreft is dit kollokwium een zeer geschikt medium. (SM/MJ)

Gehandikaptensport in Leuven

"U vraagt, wij draaien"

Sinds mei vorig academiejaar wordt er ook in Leuvense studentenmiddens aan gehandikaptensport gedaan. Daar is tot nog toe niet veel van te merken geweest, maar daar zou wel eens snel verandering in kunnen komen. De initiatiefnemers streven immers naar 'infiltratie', gezamenlijke sportbeoefening. Donderdag 18 oktober vond een informatievergadering plaats. Veto had er een gesprek met de twee initiatiefnemers: Yves Vanlandewijck en Peter Van de Vliet. Zij behoren tot het APA-team, wat staat voor Adapted Physical Activity. Hun kernidee luidt: "Al wie studeert in Leuven moet aan die sport kunnen doen, die hij of zij liefst beoefent". Zoals gezegd, willen ze bovendien de gehandikaptensport integreren in het globale systeem van studenten-sport.

Veto: Is er dan geen fysieke barrière voor gehandikaptensport?

Vanlandewijck: «Ja, maar die wordt mits een zekere aanpassing bijzonder klein. Er is niet alleen het APA-team zelf, dat bestaat uit specialiserende licentiaten kine en lichamelijke opvoeding, mensen die op z'n zachtst gezegd iets weten over beweging. Daarnaast worden een aantal gehandikte atleten uitgenodigd, die uiteraard experts zijn in hun sporttak.»

Van de Vliet: «Hoewel iedereen eerst aan de fysieke barrière denkt, is een handicap vooral een sociale hindernis. Men is gehandikt wanneer men bepaalde eigenschappen heeft die niet in het gangbare maatschappijbeeld passen.»

Vanlandewijck: «In Noorwegen, bijvoorbeeld, spreekt men trouwens zelden

over 'validen' of 'niet-gehandikaptens', maar over 'weinig gehandikaptens'. Gehandikaptensport betekent er niet sporten met, maar ondanks een handicap. Maar daar staat de openheid ook veel verder dan in dit landje.»

Veto: Welke sporten staan open voor gehandikte studenten?

Van de Vliet: «Alles. U vraagt, wij draaien. Niet alleen de typische gehandikaptensporten zoals torbal of rolstoelbasket (we coachen trouwens samen de Leuvense rolstoelbasketploeg) maar ook volleybal, atletiek, gevechtssporten... of wat dacht u van kajakken, diepzeeduiken of parachute-springen? Je moet maar eens de Sportkrant inkijken, daar staat het volledige aanbod in vermeld. Al die sporten kunnen.»

Veto: Kunnen al die dingen dan ook op

een veilige manier?

Van de Vliet: «Zeker en vast, veiligheid komt voor alles. We stoppen niemand zonder meer in een kajak, zodat die bij het eerste golfje ontslaat. Dat zou zeer ontmoedigend zijn voor de betrokkene. En dat is het laatste wat we willen! Het is juist de bedoeling dat iedereen al zijn mogelijkheden ten volle zou benutten.»

Vanlandewijck: «We streven naar optimale veiligheid zonder het eigene van de sport, de uitdaging, teniet te doen.»

De mogelijkheden kunnen sterk verschillen van persoon tot persoon (vandaar ook het grote aantal klassen en medailles in de Olympische Spelen voor gehandikaptensport). Daarom heeft het plan twee fasen: een verkenningfase en een infiltratiefase.

De verkenning gebeurt tijdens het eerste semester, en gaat in twee richtingen. Het APA-team verkent bij iedereen de mogelijkheden, en zoekt uit welke aanpassing elkeen nodig heeft. Tegelijk verkennen de deelnemers het sportaanbod door alles minstens één keer te proberen.

Vanlandewijck: «Vanaf februari infiltreren we in het 'gewone' circuit, met andere woorden kiest iedereen een sporttak en doet gewoon mee met de rest.»

Veto: Hoe ziet u dat praktisch gebeuren?

(Foto Hielke Grootendorst)

Vanlandewijck: «Dat kan behoorlijk meevallen, op voorwaarde dat er enige openheid is van de kant van de niet-of weinig-gehandikaptens. Het is eigenlijk zo simpel, de gehandikte heeft zijn hulp mee, dus ook zijn begeleider. Voor de rest moet er naar hem of haar geluisterd worden. Hij/zij weet het best wat er nodig is. En ik denk dat als er ergens in ons landje enige openheid bestaat, dat het in Leuven moet zijn.»

Veto: Dus het is de bedoeling om tot gezamenlijke sportbeoefening te komen?

Vanlandewijck: «Eigenlijk is dit slechts de start. Het is onze droom, overbodig te worden. Dat zijn we pas wanneer die apartheid in de sportwereld verdwijnt, wanneer gehandikte atleten algemeen

beschouwd worden als volwaardige atleten, wanneer de typische gehandikaptensporten volwaardige sporten worden, wanneer elk 'sportkamp' simpelweg geacht wordt toegankelijk voor iedereen te zijn en voldoende openstaat voor de suggesties van gehandikte sporters.»

Pieter Ghijsels

APA gaat maandag om 19.00 u. van start in de inkomhal van de sporthal De Nayer (nieuw gebouw). Er is een gratis busdienst voorzien, die om 18.00 u. met zijn ronde begint en de deelnemers aan huis haalt. Een gewone sportkaart (500 fr.) volstaat om deel te nemen. Wie nu niet kan komen, kan ook later aansluiten.

STICHTING ONS ERFDEEL

1 9 7 0 | 1 9 9 0

De Vlaams-Nederlandse Stichting Ons Erfdeel bestaat 20 jaar. Zij werd opgericht in 1970 en wil de culturele samenwerking tussen de Nederlands-sprekende bevorderen en de cultuur van Nederland en Vlaanderen in het buitenland bekendmaken. Dat doet zij ondermeer door de uitgave van de tijdschriften *Ons Erfdeel* en *Septentrion, revue de culture néerlandaise*.

Ter gelegenheid van de twintigste verjaardag van de Stichting worden twee bloemlezingen gepubliceerd.

VAN NU & TOEN, STAALKAART VAN ARTIKELEN UIT ONS ERFDEEL

bevat een keuze van veertig artikelen uit 32 jaargangen van *Ons Erfdeel*. Het boek telt 360 bladzijden en is rijk geïllustreerd.

Prijs: 950 BF / f 55,—

SEPTENTRION, LE DIALOGUE PERMANENT

bevat een keuze van tweeëndertig artikelen uit 18 jaargangen van *Septentrion*. Het boek telt 208 bladzijden en is rijk geïllustreerd.

Prijs: 750 BF / f 43,—

Bestellingen en inlichtingen: Stichting Ons Erfdeel vzw, Murisonstraat 260, B-8931 Rekkem. Tel. (056) 41.12.01.

Kwasi

◀ vervolg van p.1

repatriëren.

Sindsdien is de zaak dan toch in de publiciteit gebracht en er ontstond een spontane protestbeweging. Kwasi is immers graag gezien op school, en hij heeft veel vooruitgang gemaakt sinds hij regelmatig onderwijs volgt. Vorige dinsdag - de dag waarop de repatriëring voorzien was - waren er dan ook acties gepland. 's Morgens verzamelden een aantal jongeren en sympathisanten bij de familie, op het moment dat twee leden van de BOB zouden langkomen om Kwasi mee te nemen. Kwasi was er niet. De BOB sommeerde de Vanderleydens hen het kind mee te geven. Volgens de documenten van de BOB - die ze weigerden te tonen - hadden de Vanderleydens immers de voogdij over het kind. Dat bleek niet te kloppen: Kwasi verblijft slechts bij de familie. De gerechtshouders moesten onverrichterzake terugkeren.

In de loop van de middagpauze was er ook een actie voorzien op de speelplaats van de SKLO-school in Heverlee. Voor die actie was toestemming verleend door Mevr. Hamels, de Leuvense Schepen voor Onderwijs, en door burgemeester Vansina. De kinderen hadden tekeningen en een brief van één van de schoolkinderen opgespeld, om te protesteren tegen de uitwijzing van hun schoolkammeraadje. Er was een spandoek aangebracht, en de actie werd bijgewoond door een aantal ouders en sympathisanten. Directeur Willy Offermans was zelfs bereid om indien nodig de pers te woord te staan.

Zover is het echter niet gekomen. Op een bepaald moment betraden een drietal politieagenten, die eerst bij de poort waren opgesteld, de speelplaats en begonnen de tekeningen en brieven van de kinderen af te pakken. De protesterende Peter Vanderleyden werd vastgegrepen. Veel kinderen begonnen verschromt te huilen, anderen jouwden de politie uit, sommigen probeerden angstig hun tekeningen weg te moffelen, de paniek was algemeen bij de kinderen. die zich niet aan een dergelijke agressie hadden verwacht. Op dat moment had de bevelvoerende agent - de adjunct-kommissaris - kennelijk de indruk dat

hij de toestand niet meer onder controle had, en riep hij versterking op. Even later werd hij dan ook bijgestaan door een zestal (volgens sommige ooggetuigen tien) agenten met de lange wapenstok. Op dat moment is directeur Offermans in allerijl tussenbeiden gekomen. Toen bleek dat de actie toegelaten was, heeft de politie zich teruggetrokken. Met het spandoek en tekeningen als bewijsmaterieel natuurlijk.

Kommissaris Leenders doet het hele geval ondertussen af als een kommunitatiestoornis. Geen erg overtuigend argument om een dergelijk brutaal optreden tegen lagere-schoolkinderen te verantwoorden. Dat de politie misleid zou zijn door "klein-linkse agitatoren", klinkt zelfs cynisch. De eigen fouten worden geminimaliseerd, de aktievoerders gemarginaliseerd. Een petitie die intussen door de leerlingen van SB is opgezet bewijst dat het protest algemeen is en dat het niet opgaat de geloofwaardigheid van de aktievoerders met dergelijke dooddoeners te ondergraven. *Iemand* draagt toch de verantwoordelijkheid voor het gebeuren in de school.

Janet werd dinsdag, zonder Kwasi, onder eskorte van twee rijkswachters het vliegtuig naar Lagos gezet. Het ondertussen opgerichte aktiecomité "Janet en Kwasi moeten blijven" is van plan hiertegen in beroep te gaan. Zij baseren zich daarvoor op artikel acht van het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens dat het "Recht op Gezinsleven" moet garanderen. Toch heeft men de indruk dat het moeilijk zal zijn een argument als de Mensenrechten bij de bevoegde instanties kracht bij te zetten. Zo kreeg Janets eigen advokate pas vierentwintig uur ná de repatriëring te horen dat haar cliënte weggevoerd was. In de uitzonderingsrechtspraak die in ons land geldt ten aanzien van vluchtelingen, hoeft men de raadsman daaryn zelfs niet op de hoogte te stellen. Net zomin werkt beroep tegen een uitzwijzingsbevel opschortend, zoals dat in de normale rechtspraak wél het geval is. Uitzwijzing wordt immers als een administratieve maatregel beschouwd. Op die manier heeft zich inzake vluchtelingen een gewoonterecht ontwikkeld dat haaks staat op de normale rechtsregrs. Over mensenrechten gesproken.

Stef Wauters

ZOEKERTJES

- Bus naar de Sisters gaat door! Voor definitieve reservering liefst komen betalen (ca. 250 fr.) tussen 19.00 - 22.00 u. Er zijn nog plaatsen vrij! P.J., Parijsstraat 78/13.
- Gevecht Kunst Jujutsu voor iedereen aan studentenprijs. Gratis proeflessen. Info: ☎ 29.32.95.
- Duitse les gegeven door Duitse aan schappelijke prijs. Info: ☎ 29.32.95.
- Sorry hoor, maar datgene achter de C op 14 mei, was gewoon het resultaat van mijn 'geweldig' opzoekingswerk. Het kwam wel leuk uit! Toevallig! Ririe, waar zit je? Kassiopa.
- Help! Ik ben mijn trombone + kist kwijtgeraakt in de nacht van woensdag

- op donderdag in de Naamestr. Heeft iemand ze toevallig gevonden en meegenomen? Marc Innegraeve, Parijsstr. 78 (linkse venster), ☎ 055/42.32.53.
- St. Barbara dankt uit de grond van haar verkrampte kuiten al haar lopers en sympatisanten voor het vertrouwen in de ploeg en hun ongelooftelijke inzet. See you next year!
- Student geeft gitaars (akoestisch en elektrisch). Johan Luycx, Bogaardenstraat 44, na 19.00 u.
- Met wie kan ik elke vr.-zo. kostendelend meerijden Leuven-Lommel? Ben Breeur, St. Maartensstr. 31 ☎ 23.40.12. (week) of 011/54.49.04 (weekend).
- Ik ga dinsdag 1000 fr. verliezen op de Nacht van de Gnorrl. Terugbezorgen bij Yasser op 't fakhuys.
- Welke stoere Tom wil eens van grond

- gaan met een frisse Katrien? Afspraak Gnorrl. Dinsdag.
- De Shrink is elke vrijdag en zaterdag te huur voor twee- en drie personen. Soepele en gunstige voorwaarden. Info in de Shrink, Tiensestr. 111A of ☎ 28.60.78. en ('s avonds) 20.21.50.
- Te koop: Apple III 128K + soft-ware; 2 disk-drives (+ monit.) Philippe, Lepelstr. 61.
- Ik heb een tekst van ca. 2 p. in Kerklatijn waar ik kop noch staart aan krijg. Philippe, Lepelstr. 61.
- Wie heeft do. 11/10 een groene vest met blauwe mouwen en op de achterzijde de letters 'RC Golf' gevonden? Verloren tijdens Medica-TD! Gr. bel, Bart, Ridderstr. 254.
- Roze Aktiefort & De Janet: nieuw adres. Congressstr. 43, 2060 Antwerpen. ☎ 03/236.50.76.
- Homo- en lesbiennecentrum 'De Roze Drempeel' onthaalt ma. en do. 20.00 - 23.00 u. Amerikaln. 3 (JAC). ☎ 22.85.82. Kafee elke wo. 21.00 - 01.00 u. Craenendonck 27.

- Gezocht: kamer te huur voor november. ☎ 02/356.36.48. Jo v. V.
- Zijn er nog groentjes in Leuven? Beste Agalev-studenten, laat iets van je horen via Veto!
- Met wie uit de streek Gent-Wetteren kan ik vanaf 12/11 gedurende 4 à 6 weken meerijden van en naar Leuven? Karin Braeckman, van Evenstr. 1, tel. 091/67.61.74. (weekend?)
- Pieter Coutereelsstichting vzw, homo en lesbiennecentrum. Vaartstraat 16 ☎ 23.63.27. Onthaal: ma.: 18.00 - 20.00 u. za.: 15.00 - 18.00 u. of na afspraak. Club: elke dag 21.00 - 02.00 u. Elke dinsdag fuif, jongerenkafee: wo. 19.00 - 24.00 u.
- Labyrint. Zaal te huur voor fuiven. Zeer gunstige voorwaarden. De eerste vijf krijgen gratis een bak bier. Info: ☎ 25.55.67. of 20.76.41.
- Labyrint: vrouwenkafee. Open wo. do: 20 - 02 u. Fuif vr. 22.00 - 04.00 u. Vissertstr. 2, eerste verd. ☎ 20.76.41.
- Wie rijdt zo. avond 4/11 van 'Jazz-mecca' te Maastricht naar Leuven? Mag ik mee? Mattias L., Vandentypmlestraat 53, ☎ 056/41.25.59.
- Bescherm en exploitatie zelf uw ideeën. Onze cursus, uw gids. Eureka Foundation Benelux, Postbus 214, 8400 Oostende (2 postzegels insl.).
- Te h.: discobar + lichtinstall. 4000-7000 fr. vervoer + plaatsing inbegrepen. Vragen naar Johan. Met of zonder DJ.
- Kris Rosselle, Naamsesteenweg 130, 3001 Heverlee. ☎ 20.70.77. Typen van

- tesissen, laserprinter, inbinden en vertalingen.
- Te k.: gaskachel Etna en gasfornuis Paragaz (beide op stadsgas). samen 1000 fr. Thuis bezorgd. ☎ 29.30.67.
- Wie wil kostendelend meerijden tussen Hamont, Peer, Genk op zo./ma. en vr.? Leeuwenstr. 25 Heverlee.
- Gezocht: Geert Dupuyseur. Neem contact op met Bert, Giraudstraat 21.
- Bijna gratis typwerk, vanaf 40 fr./blad. Wouter, Cité 8/0 ☎ 23.12.14. Verzorgd werk!
- Wij zoeken enthousiaste mensen om samen met ons rockgroepen in een kleine klub (Belgisch Congo) life een kans te geven (The Romans, the Scene, the Kitchen of Insanity en Pitty Pollak staan reeds vast). ☎ 23.90.05. vragen naar Erik.

DREMPEL

De Roze Drempeel is een homo- en lesbiennebeweging die haar werking overwegend toespist op studenten. Als emancipatiebeweging stelt zij zich tot doel homoseksuelen uit hun sociaal geïsoleerde positie te halen, voornamelijk via informatie- en gespreksavonden. De nadruk ligt op het naar buiten durven treden als homoseksueel. Op maandag en dinsdagavonden verleent de Roze Drempeel de mogelijkheid tot een individueel gesprek in het JAC, vanaf 20 uur. Voor het wekelijkse woensdagavondkafee kan je terecht in jeugdhuis de Schrabbel, Craenendonck 27 (zijstraat Vismarkt). Jaarlijks organiseert de Roze Drempeel een aantal debatten, filmvoorstellingen en fuiven. Voor hen die nog niet met de beweging vertrouwd zijn, start de Roze Drempeel vanaf maandag 22 oktober met een reeks informatieavonden. Meer gegevens over de activiteiten van de Roze Drempeel en haar jongerengroep Het Goede Spoor kan je verkrijgen op het JAC, Amerikalaan 3, tussen 10 en 18 uur.

Engels

Wie zijn parate kennis van het Engels bevestigd wil zien - zeer handig en nuttig bij het solliciteren - boekt voor een interview met een *native speaker* over een onderwerp naar keuze. Wie geen kant in de zak wil kopen spoedt zich eerst naar de infosessie op 7 november om 20.30 u. (Auditorium Gaston Eyskens, Dekenstraat) met video-opnamen van reële interviews.

JO MEUWISSEN

Alle verhuur video-, klank- en lichtinstallaties voor fuiven en TD's
BARCOVISION: 5000 fr.
tel. 016/201.301

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									

Horizontaal - 1. Hogere bedienden 2. Man aan het roer 3. Jongensnaam - hetzelfde 4. Papegaai - mest - pers. voornaamwoord 5. Tandler 6. Spook - halt 7. Anagram voor troefkaart - instrumentaal begin van een liedje 8. Werkelijke - slot 9. Keizer 10. Niet graag - belerende toespraak.

Vertikaal - 1. Regelen 2. Zwart paard - een zekere 3. Schandend 4. Open plek in het bos - boom - deel van het lichaam 5. Rozelaar 6. Na verloop van - voorzetsel 7. Meisjesnaam - verbond 8. Vrouwelijke onruststoker 9. Help - wedde 10. Senior - pers. voornaamwoord - herstellingsplaats voor schepen.

AGENDA

MAANDAG

- 20.00 u **LEZING** Oorlogstoestanden in Leuven: prof Luc De Vos over aspecten van het militair geweld en oorlogsbezetting in het algemeen en de weerslag daarvan op de burgers en soldaten, met voorbeelden uit Leuven, in CC. De Romaanse Poort, Brusselsestr. lok. 4, org. Leuvense Gidsen Bond.
- 21.00 u **FILM** The Pink Panther van Blake Edwards met Peter Sellers, in Stuc, org. Stuc.

DINSDAG

- 19.00 u **AKTIE** De Studenten tegen Oorlogsgeweld in de Golf organiseren een open vergadering, met een inhoudelijke discussie en een aktieprogramma, voor alle vreedelievende en geweldloze studenten, in 's Meiersstr. 5.
- 20.30 u **FILM** Warhol: The Chelsea Girls (1966, 210 min.), met muziek van The Velvet Underground, vertoond in 'dubbelprojectie' (twee beelden - hoe weinig ze ook met elkaar te maken hebben - worden naast elkaar getoond), in Stuc, ink. 120/150, org. Stuc.
- 24 u **FILM** Warhol: Eat (1963, 39 min.), een portretfilm opnieuw, waarin Robert Indiana, aan een tergend langzaam tempo een paddestoel eet, en Nude Restaurant (1967, 95 min.), de eerste film waarin Andy's superster Viva in optreedt, in 't Stuc, ink. 120/150, org. Stuc.

WOENSDAG

- 13.00 u **FILM** 'La chasse' van M. de Alveira, in Studio 1, Brabonconnesstraat.
- 19.00 u **FILM** Lezing door W De Greef over de cinema van Warhol, in Stuc, org. Stuc.
- 20.00 u **ONTMOETING** Ontmoeting met Norman a.h.v. dia-reportage, in Jan Stasstr. 2, ink. gratis, org. 11.11.11-studenten.
- 20.30 u **FILM** Warhol: 'Special' met films van Ron Rice en Jonas Mekas, in Stuc, ink. 120/150, org. Stuc.
- 22.00 u **TEATER** 'Van geen Belang' werd gekreëerd voor het Bruzzelie-festival door het toneelspelersgezelschap STAN, het werd een lievelingsvoorstelling van het festival. Er werden stukken gespeeld uit 'A Woman of no Importance' van Oscar Wilde, in Vlamingenstraat 83, Houten zaal, ink. 90/120, org. Stuc.

- 22.45 u **TEATER** 'Van geen Belang' door het toneelspelersgezelschap STAN, in Vlamingenstraat 83, ink. 90/120, org. Stuc.
- 23.00 u **FILM** Warhol: Lonesome Cowboys (1967, 110 min.), de geschiedenis van een vrouw, Viva, in een wereld van homoseksuele cowboy's, een hysterische film en een parodie op het western-genre, in 't Stuc, ink. 120/150, org. Stuc.

DONDERDAG

- 19.30 u **TEATER** 'Van geen Belang' door het toneelspelersgezelschap STAN, in Vlamingenstraat 83, ink. 90/120, org. Stuc.
- 20.15 u **TEATER** 'Van geen Belang' door het toneelspelersgezelschap STAN, in Vlamingenstraat 83, ink. 90/120, org. Stuc.
- 20.30 u **FILM** Andy Warhol: Blow Job (1963, 35 min.), een portretfilm, zonder duidelijke handeling - al probeert de titel wel een piëcène te suggereren, en Ymyl (1965, 64 min.), een vroege filmische bewerking van 'A Clockwork Orange', gedraaid met acteurs van de straat, in 't Stuc, ink. 120/150, org. Stuc.
- 23.00 u **KONCERT** Optreden van Kloot per W, in Danceteria Belgisch Congo, ink. gratis.

VRIJDAG

- 20.30 u **FILM** Warhol: een fragment uit Sleep (1963, 42 min.), een film met een integrale duur van 6 uur waarin we de dichter John Giorno zien slapen en My Hustler (1965, 67 min.), een sleutelfilm voor Warhol, waarin hij voor het eerst openlijk zijn sympathie betoont voor homoseksualiteit, in 't Stuc, ink. 120/150, org. Stuc.

ZATERDAG

- 20.30 u **FILM** Warhol: een fragment uit Empire (1964, 48 min.), een film met een integrale duur van 8 uur, met slechts één beeld: de Empire State Building, meteen ook weer tot kunstwerk verheven en The Life of Juanito Castro (1965, 65 min.), gebaseerd op de dagboeken van Fidel Castro's zuster, in 't Stuc, ink. 120/150, org. Stuc.

MAANDAG

- 21.00 u **FILM** 'Playtime' is het meest ambitieuze project van Jacques Tati, in Stuc, ink. 100/130, org. Stuc.

Aktiekomitee 'Janet en Kwasi moeten blijven' ☎016/22.89.44. Dinsdag 30 oktober:
 • 10.30 u: klasgenootjes van SKLO-Heverlee en kinderen van Jeugdalter Pionierke brengen een bezoek aan Koning Boudewijn, om hem een brief en tekeningen te overhandigen. Vertrek om 9.30 u aan de school, Leo Darlelaan 11, Heverlee.
 • 20.00 u: Bijeenkomst in het Stuc. Alle sympatisanten en geïnteresseerden zijn welkom.

- EKONOMIKA** ☎ Di 30/10: Doodleuk TD, aan de Zoete Waters, gratis busdienst. ☎ Ma 5/11: Uitreiking doopcertifikaten met vaten, in de Dulci. ☎ Elke avond Dulci-avond en op woensdag: jenever aan 40 fr.

- GERMANIA** ☎ Wo 31/10 van 14 tot 17.00 u: laatste keer boeken- en cursusverkoop, in de permanente. ☎ Ma 5/11 om 20.00 u: Presidiumvergadering, in de permanente.

- HISTORIA** ☎ Ma 29/10 om 20.00 u: Videoavond op de permanente. ☎ Di 6/11 om 20.00 u: Presidiumvergadering, in de permanente.

- KLIO** ☎ Di 30/10 om 20.00 u: Ontmoetingsavond voor studenten en profen oude geschiedenis, in het Meisjescentrum. ☎ Di 6/11 om 20.00 u: Presidiumvergadering, in 's Meiersstraat 5.

- LBK** ☎ Di 30/10: De Langste Nacht van de Gnorrl met o.m. Breugelavond, optreden van Future Primitive, Middernachtverrassing, en een ontbijt met erotische film, doorlopende prijsvermindering tot vijf frank per pint, in de Gnorrl.

- LLK** ☎ Ma 29/10 om 22.30 u: Logo-fuif, in zaal Eagles, Vismarkt.

- MEDIKA** ☎ Zo 4/11 om 21.00 u: Alle presidia uitgenodigd, in Doc's Bar.

- POLITIKA** ☎ Di 6/11 om 20.30 u: Prof op de koffie: deze keer prof. B.J. Declercq, in Politika-kafee.

- PSYCHOLOGISCHE KRING** ☎ Di 30/10 om 21.00 u: Ghost-party (Duvel aan 30 fr), in Shrink, ink. gratis. ☎ Do 1/11 om 21.00 u: Illegal Bootleg Avond, in Shrink, ink. gratis. ☎ Ma 5/11 om 21.00 u: Raad van beheer vzw Psychologie, in Kringlokaal, alle leden welkom.

- ROMANIA** ☎ Di 6/11: Doop in TD in de Lido.

- VRG** ☎ Ma 29/10 om 17.00 u: Doop, in de Lido. Om 23.00 u: après-Doop-TD. ☎ Ma 5/11 om 20.00 u: Kantus, in de Lido, inschrijven op het VRG-sekretariaat.

- VTK** ☎ Ma 5/11 om 20.00 u: VTK-Externe TK (Technische Kring)raad.

- WINA** ☎ di 30/10 om 22.00 u: Vogel-TD: kolibri's zowel als arenden uitgenodigd, in Thier Brau.

“Sommige landen hebben geen ernstige problemen”

Norman komt! schreeuwen affiches op de invalswegen rond Leuven je toe. Het klinkt verwarrend, maar het is bedoeld als een kreet van entoesiasme die uitgaat van het Leuvense 11.11.11-komitee. Dat comité biedt aan Norman Moyo, een Zimbabwese ontwikkelingswerker, en met hem aan heel Afrika een forum om een eigen stem te laten horen in het ontwikkelingsdebat. De initiatiefnemers proberen hiermee eveneens de hele Derde Wereldproblematiek op een directe manier tot bij het Leuvense publiek te brengen. Ook heel wat Leuvense studenten zullen hem nader kunnen leren kennen dankzij gastcolleges die hij deze week zal geven in de verschillende fakulteiten of op andere activiteiten tijdens de eigenlijke 11.11.11-aktieweek volgende week.

Veto: *Het is niet de eerste keer dat het Leuvense studentenpubliek gekonfronteerd wordt met een Afrikaanse ontwikkelingswerker. Denk je dat deze formule enige zin heeft?*

Moyo: «Het Derde Wereldkomitee van Leuven is bezig met een bewustmakingscampagne. Daarom bezoek ik scholen en fakulteiten en ontmoet ik mensen uit verschillende verenigingen die zich om de Derde Wereldproblematiek bekommeren. Op die manier worden de mensen in België bewust gemaakt van de problemen van de Derde Wereld. Samen gaan we na wat we beide kunnen doen, in Afrika en hier.»

«Ik denk dat het een belangrijke stap is om onze problemen begrijpelijk te maken. Vandaag bijvoorbeeld was ik op een school waar de kinderen voor de eerste keer met een zwarte spraken. Ze hadden zo'n ontmoeting al op televisie meegemaakt, maar ze hadden nog nooit echte contacten met een zwarte gehad. Mijn werk voorkomt hier de opbouw van vooroordelen bij de mensen.»

«Ik denk dat het nuttig is de mensen te sensibiliseren. Dat blijkt onder andere uit het feit dat heel wat mensen me gevraagd hebben voor contacten te zorgen met Afrikaanse scholen of verenigingen.»

Veto: *Met welke ideeën over Afrika werd je hier zoal gekonfronteerd?*

Moyo: «Sommige mensen waren zich niet bewust dat er heel wat goede dingen gebeuren in Zimbabwe. Zij dachten dat Zimbabwe een heel arm land is. We moeten ons er echter van bewust zijn dat heel wat Afrikaanse landen weliswaar met serieuze problemen te kampen hebben, maar dat het niet overal zo is. Sommige landen hebben geen serieuze problemen.»

Veto: *Wat is dan het nut van de ontwikkelingsprojecten die Leuven in het kader van 11.11.11 steunt?*

Moyo: «De projecten die 11.11.11 steunt, lossen concrete problemen van de landbouwers op. Ze geven ook heel wat informatie rond de oude problemen waar we in de Derde Wereld mee te kampen hebben.»

«Silveira House, de organisatie waar ik voor werk, is een Zimbabwese niet-gouvernementele organisatie die met partners in Europa samenwerkt. Het grootste deel van het werk wordt verzet door zwarte Zimbabwezen. Ikzelf zorg bijvoorbeeld voor contacten met groepen mensen in een bepaalde regio met de bedoeling met die groepen vormingsprogramma's op te starten. Meestal gaat het dan om groepen landbouwers die we dan opleiden.»

«Ik denk ook dat er nog veel moet gebeuren voor we het over echte ontwikkeling voor iedereen mogen hebben. Daar zijn radicale veranderingen voor nodig, met name tussen het Noorden en het Zuiden. Als de konsumenten bereid zouden zijn eerlijke en stabiele prijzen te betalen voor de grondstoffen uit de Derde Wereld, dan zou men de mogelijkheid hebben om tot echte ontwikkeling te komen.»

Veto: *Deze visie leunt dicht aan bij de visie van het NCOS, de organisatoren van 11.11.11, maar wat denken de mensen in Afrika hiervan?*

Moyo: «Silveira House tracht de mensen bewust te maken van de redenen van hun armoede. Als mensen zich vragen gaan stellen, worden ze zich ook bewust van de oneerlijke prijzen die ze krijgen voor de goederen die ze produceren. Maar ook als Silveira House niet zou bestaan, zouden ze er nog achter komen. Zeker als de situatie voelbaar pijnlijker wordt. Als ik met mijn voet op de jouwe druk en je trekt je voet niet weg, dan zou je tenslotte toch je voet uit eigen beweging wettrekken omdat het je pijn doet. Op dezelfde manier zouden de mensen zonder Silveira House ook iets doen aan de oorzaken van hun problemen. Dat principe leidde ons in de bevrijdingsstrijd in Zimbabwe die weliswaar lang duurde, maar tenslotte toch vruchten afwierp.»

«Maar toch is de samenwerking met de Europese partnerorganisaties essentieel. Als we ontwikkeling willen bewerkstelligen, kunnen we dat best doen met alle betrokken partijen. Als we het bijvoorbeeld over de crisis op de koffiemarkt hebben, kunnen we er niet omheen dat heel wat mensen in Europa koffie drinken, terwijl in Zimbabwe veel minder het geval is. Wij produceren dus koffie voor de mensen die hem hier nodig hebben. Als wij in Zimbabwe dit probleem proberen op te lossen zonder de mensen uit het Noorden die onze producten kopen erbij te betrekken, dan staan we nog nergens.»

Veto: *Hoe denk je kan dit probleem van de grondstoffenprijzen dan wel opgelost kan worden?*

Moyo: «De konsumenten van die producten moeten hun gemakkelijke leven opgeven en bereid zijn meer te betalen zodat de producenten ook rijk worden. Wij proberen daarbij de rijken niet arm te maken, maar wij willen gewoon eerlijke prijzen. Wij geloven in de strijd om mensen bewust te maken zoals we ook geloofden in de vrijheidsstrijd van Zimbabwe.»

Als er veranderingen moeten komen dan moet iedereen erin geloven.»

«Ongetwijfeld is het bewustmakingswerk in het Noorden belangrijker. Mijn werk hier in Leuven is trouwens enkel een versteviging van het werk dat hier in België al gedaan wordt door Derde Wereldkomitees. Toch is het een goede zaak dat ze iemand hebben uitgenodigd die de situatie in Afrika kent. Dit maakt het publiek en de regering bewust van de echte aard van het probleem, omdat heel wat mensen denken dat de problemen kunnen opgelost worden met financiële steun. Maar we kunnen alleen uit de problemen geraken als we eerlijke handelsverhoudingen bekommen.»

«Het kan wel nog lang duren voor we dat verkrijgen. Wat dat betreft kunnen we heel wat geduld opbrengen, maar we blijven toch ook niet bij de pakken zitten. We blijven erover praten om de situatie bekend te maken.»

Veto: *Tot hertoe heb je veel mensen ontmoet die met de Derde Wereldproblematiek begaan zijn, maar de algemene publieke opinie hier in het Noorden staat misschien nog ver af van jou visie. Op een geplande ontmoeting met het Leuvense gemeenteraad bijvoorbeld kwam er maar een enkel gemeenteraadslid af.*

Moyo: *(twijfelt even)* «Voor mij is daar niets verkeers aan. Die gemeenteraadsliden moesten waarschijnlijk op andere belangrijke vergaderingen aanwezig zijn, maar ik denk dat de Derde Wereldbeweging inderdaad voor belangrijke uitdagingen staat. De mensen zijn zich namelijk niet bewust van de echte problemen: ze zijn eerder bereid geld te geven dan het probleem effectief door te lichten. Vooral met de jongeren valt dat echter mee. Als ik hen de dia's toon op school ervaar ik hun bezorgdheid om de Derde Wereld. Met de volwassenen ligt dat heel anders. Zij zijn al zo vaak met Afrika gekonfronteerd geweest dat ze het stilaan beu worden. Voor de jonge generatie is discussie een heel belangrijke aanzet om te weten wat ze later moeten doen. Ze moeten ten minste weten wat er in Afrika leeft en wat de jonge Afrikaanse generatie over de problematiek denkt.»

SOLIDAIR

11.11.11, dat dit jaar haar vijftienvingtigjarig bestaan viert, organiseert op 3 november in zaal 'Ons Huis' in de Goudbloemstraat 28 een 'Solidariteitsdag' rond Zimbabwe. De situatie in het land wordt er uitgelegd door middel van een tentoonstelling, dia's en video-beelden. Naast een algemeen beeld van Zimbabwe worden topics behandeld als de 11.11.11-projecten die in dat land gaande zijn, de landhervorming en de problematiek van de frontjinstaten (lees: de conflicten met Zuid-Afrika).

Om 14.30 uur begint er een praatkafé. Eerst praten vertegenwoordigers van onder meer Akza samen met Norman over Zimbabwe als frontjinstaat. Om 16.30 uur komt de situatie van de vrouw in de Derde Wereld aan bod. Spreeksters zijn onder andere onze eigen Helène Passtoors en vrouwen uit Zimbabwe en Sri Lanka. Het derde debat (om 20.00 u.) is gewijd aan het grondstofprobleem, met Rudy Doom (auteur van het Derde Wereld-handboek), Bert Cleymans (NCOS), Mark Heirman (Wereldwijd) en Bogdan Van Doninck (Zimbabwe-Belgie vriendschapsbeweging).

Wie vreest dat het een heel zware zaterdag zal worden, kunnen we geruststellen. Er is niet alleen voor kinderanimatie gezorgd (een 'workshop' Derde Wereld-speelgoed), maar er zal ook een strijkkor optreden. Het Bolteater brengt een stuk over het grondstofprobleem. En wie honger heeft gekregen, kan zich te goed doen aan Indonesische waterzooi en Columbiense stoofpot. Vanaf 22.00 u. wordt er gefeest op een 'spetterend' fuif.

«Die jongere generatie vindt dat er iets moet veranderen omdat zij ervaren dat zij niet zoveel voordelen genieten als hun generatiegenoten in het Noorden. Zij willen die situatie zien veranderen.»

Veto: *Heel wat mensen in het Noorden wijten de problemen waar Afrika mee te kampen heeft aan heel andere factoren dan oneerlijke handelsverhoudingen, bijvoorbeeld aan corruptie of onbekwaamheid. De actualiteit confronteert ons ook met etnische tegenstellingen in Afrika.*

Moyo: «Ik zeg altijd dat er in Afrika op dat gebied wel wat verschillen bestaan, maar dat mensen er hier in het Noorden zo over denken heeft ook heel wat te maken met vooroordelen en daarom zijn contacten tussen Noord en Zuid zeer belangrijk.»

«Ik denk dat de zaken hier in Europa meestal te eenvoudig worden voorgesteld. De tegenstellingen in Zimbabwe tussen de politieke groeperingen Zanu en Zapu werden herleid tot stammentwisten tussen Shona en Ndebele. In feite zaten in beide politieke bewegingen zowel Shona als Ndebele. Nu hebben beide politieke groeperingen zich verzoend in een eenheidsstructuur.»

Veto: *Zimbabwe had tot 1980 een apartheidregime. Hoe heeft het land de overgang van een apartheidregime naar een zwart meerderheidsregime doorgemaakt?*

Moyo: «Ik denk dat Zimbabwe een mooi voorbeeld is voor alle landen die nog een apartheidregime hebben omdat we, toen we onze onafhankelijkheid verworven hadden, een politiek van verzoening hebben gevoerd. De blanken die vroeger tegen de zwarten waren gekeerd, mochten al hun bezittingen behouden. Zo ontstond er een verstandhouding tussen blanken en zwarten.»

«De blanken bewaren ook na een in de grondwet voorziene overgangsperiode van 10 jaar bepaalde privileges. De regering ziet de herverdeling van de gronden nu zo dat een persoon niet meer gronden mag bezitten dan hij effectief kan bewerken. Op die manier wordt vermeden dat waardevolle landbouwgrond verloren gaat. Deze politiek wordt echter niet met dwang doorgevoerd: wie grond braak laat liggen wordt gevraagd zijn grond te verkopen of te bewerken. Het is zinloos landbouwgrond te bezitten zonder er iets op te verbouwen.»

«De meeste mensen hebben de capaciteiten nog niet om de problemen aan te kunnen die het beheer van eigen middelen meebrengen. Zimbabwe werkt nu intensief aan de vorming van de bevolking, toch is het moment nog niet aangebroken om al te durven zeggen dat de zwarte bevolking het zonder de blanken kan stellen. Zo is er bijvoorbeeld nog een belangrijk tekort aan technisch geschoolde mensen. Tien jaar is een zeer korte periode om een landbouweconomie die welvaart brengt voor de hele bevolking uit te bouwen.»

Freddy De Preter

(Foto Hielke Grootendorst)